

șii, ele sunt cuprinse de o spaimă ce se transformă în adevărate spasme. Iar falsul revizor, inteligent, șiret, lipsit de scrupule, își amplifică cererile, gesticulând tot mai sigur și mai amplu, dându-și seama cât de delirantă e spaima pe care o produce și savurând-o.

Așadar, în *Revizorul* de la Satu Mare nu se actualizează la suprafață, ci se întoarce spre noi o oglindă meticolos reconstituită, din cioburile căreia suntem chemați să recompunem propria noastră contemporaneitate. Și spun fără teamă că ne aflăm în fața unui spectacol important, pentru că el dă seama despre o etapă semnificativă în procesul de consolidare a trupei sătmărene. Împropătat cu actori tineri, reprofesionalizat grație lucrului cu regizori autentici, colectivul sătmărean se prezintă acum astfel încât nu ți se mai pare un miracol că pe aceeași scenă s-au născut cândva spectacole precum *Războiul vacii* ori *Martin Luther și Thomas Münzer*. Interpreții sunt exacti, expresivi, își asumă conținutul și stilul spectacolului. Vorbele acestea sunt valabile deopotrivă pentru actorii din "vechea gardă", cum ar fi Marcel Mirea sau Carol Erdős, pentru cei din generația

medie Rora Demeter, Ștefan Mareș, Radu Sas și pentru cei foarte tineri Dana Moisuc, Sorin 'Oros, Emanuel Petran, Valentin Branîște. Mențiuni speciale merită însă interpreții rolurilor principale: Constantin Dumitra, pe care-l regăsim într-o formă artistică excelentă, dezlănțuit, diabolic, surprinzător, necuprins temperamental în spaimele, spasmele și prostia Primarului, și foarte tânărul Ioan Ardelean, interpretul Revizorului, a cărui evoluție în timp își confirmă talentul pe care l-am apreciat în *Petru* și l-am lăudat în *Romeo și Julieta*. Personajul său vorbește, pălăvrăgește, înșală, jefuiește, e grosolan și grosier, e cuprins de satisfacție când își poate bate joc de prostie, atinge cote electrizante.

Închei această cronică cu un detaliu deloc lipsit de importanță. Spectacolul i-a fost oferit publicului într-un mo-

ment în care Teatrul de Nord din Satu Mare se confruntă cu o situație financiară deloc de invidiat. Abandonați de vechiul lor "patron", Consiliul Județean, nepreluși încă de Primărie, cu salariile neprimite, actorii sătmăreni au produs totuși o montare mai mult decât onorabilă. Ar fi de neiertat ca ascensiunea actuală a colectivului să fie distrusă de cine știe ce "revizor" local care ridică nepăsător din umeri, mormăind: "Nu sunt bani pentru cultură, nu sunt bani pentru teatru"!

Mircea Morariu

Aripa îngerului n-a trecut pe acolo

Marat-Sade

De la o premieră la alta, marea sală a Teatrului "Sică Alexandrescu" din Brașov continuă să fie aproape goală. În ciuda unei trupe întinse cu actori realmente talentați, în ciuda prezenței unor regizori cunoscuți, veniți din capitală și din străinătate, în ciuda unui repertoriu gândit să satisfacă pretențiile și gusturile cele mai diverse. E ceva ce nu merge în acest oraș în relația spectatorilor cu teatrul. De parcă, orice i s-ar da, publicul preferă să ia alt drum decât cel care duce la teatru. Mi-e teamă să gândesc că publicul brașovean n-ar mai avea nevoie de teatru. De teatru bun, că de sușe vulgare știu că nu duce lipsă, ele avându-și însă publicul lor, "specializat", altul decât cel obișnuit de teatru. E

drept că publicul sușelor mai greșeste uneori adresa și nimerește și el la teatru, întâmplător, hlizindu-se când nu e cazul, chitotind și comentând ca la fotbal, ceea ce poate nici nu s-ar întâmpla dacă rătăcii ar fi înconjurați de un public compact de teatru. Tocmai absența acestuia din urmă, într-un oraș cu tradiții culturale și viață universitară, e cumva suspectă.

Pentru a nu se pierde în hăul fotoliilor goale, "viziunile" regizorale – ținând poate cont și de sfaturile conducerii teatrului - încearcă să-și delimiteze un spațiu propriu, mulțumindu-se cu o

MARAT-SADE de Peter Weiss. Traducerea: Gellu Naum. Versiunea scenică: Kincses Elemér • TEATRUL "SICĂ ALEXANDRESCU" din BRAȘOV • Data reprezentăției: 25 aprilie 1999 • Regia, scenografia și ilustrația muzicală: Kincses Elemér • Distribuția: Mircea Andreescu (Marchizul de Sade), Marius Cordoș (Jean-Paul Marat), Viorica Geantă Chelbea (Simone Evrard), Dan Cogălniceanu (Anunțătorul), Marius Csar (Jacques Roux), Dana Trifan (Mama), Virginio Iltia Marcu (Doamna Coulmier), Mara Nicolescu (Charlotte Corday), George Custură (Duperret), Loredana Botezatu (Kokol), Mihai Giurișan (Tatăl).

jumătate sau cu o treime de sală, care, din păcate, nici aceasta nu va fi plină. Cam așa a fost răspunsul publicului brașovean, mai alaltăieri, la *Cum vă place de Shakespeare*, în incitanta regie a lui Alexandru Colpacci, și nu altul e răspunsul său, recent, la *Marat-Sade* de Peter Weiss, spectacol regizat de Kincses Elemér

Marius Cordoș, Mara Nicolescu și Mircea Andreescu

măcar cu profesionalism, dacă nu cu suficient umor și inspirație.

Intrând în sala de spectacol, vom păși apoi în spațiul restrâns, bine delimitat, al "sălii de baie" a ospiciului din Charenton, unde marchizul de Sade înscenează povestea morții lui Marat. Primul personaj ilustrat e interpretat de Mircea Andreescu, actor suprasolicitat în stagiunea actuală, lucru ce ajunge să se simtă și într-o anume repetare nedorită a mijloacelor sale de expresie, până în vecinătatea ticurilor și a grimaselor, care nu mai pot fi suspectate de "sadism" decât la adresa puțintelului și firavului public prezent în "baie". Lui i se adresează – cu ceva mai mult umor, dar nu cu mai mare succes! directorul stabilimentului, personaj interpretat de actrița Virginia Iltia Marcu cu vădită bunăvoință. Ceilalți sunt mai mult sau mai puțin tineri, cu excepția lui George Custură (Duperret), care nu e nimic. Rolurile par totuși lucrate la prima mână, poate pe fugă, și nu putem vorbi de creații actoricești consemnabile ca atare, ci doar de apariții scenice schițate cu aplomb Mara Nicolescu (Charlotte Corday) și Viorica Geantă Chelbea (Simone

Evrard), sau de stridențe greu suportabile Dana Trifan (Mama) și Mihai Giurișan (Tatăl) - ori de monotone cântări pe o singură coardă, în care "excelează" acum Marius Cordoș (Jean-Paul Marat) și Dan Cogălniceanu (Anunțătorul). Până la urmă, nu e prea concludent ce-a urmărit de astă dată regizorul Kincses Elemér: Chiar dacă și-a asumat – în aste vremi de restriște și austeritate bugetară! – regia, scenografia și ilustrația muzicală, ba chiar și "versiunea scenică" a piesei, care abia astfel nu sună prea bine, pe românește. Câteva replici ajung, ce-i drept, "la zi", dar, față de bogăția virtualităților textului, montarea nu numai că rămâne datoare, dar lasă impresia că nici n-ar avea cu ce să-și plătească datoria. Nu-i o catastrofă, ci doar un spectacol ceva mai căznit, destul de modest în raport cu resursele piesei, cu posibilitățile trupei și ale regizorului. Aripa îngerului, de astă dată, n-a trecut pe-acolo. N-a fost să fie.

Victor Parhon

Comedie constituțională

Deși în ultima lună productivitatea teatrelor a scăzut dramatic (nu numai în cele Dramaticae...), fapt ce se reflectă și în diminuarea corespunzătoare a capitolului nostru de Cronică, dramaturgia românească a continuat să se bucure de atenția pe care, mai nou, i-o dedică artiștii și instituțiile. La distanță mai mică de o lună, două premiere absolute - chiar absolute, adică, nu așa cum am putut citi în materialele publicitare ale unui teatru din țară: "Piesa X în premieră absolută în orașul Y" - a două comedii autohtone vin să infirmе veșnicele și de-acum obositoare lamentații ale unor autori cu privire la discriminările cărora le este supusă literatura națională. Desigur, asta nu înseamnă că lucrurile au ajuns la perfecțiune. Pretențiile noastre, atât față de teatre cât și față de scriitori, de-abia încep să crească.

Chinezii și japonezii

BOABE DE ROUĂ PE FRUNZA DE LOTUS ÎN BĂTAIA LUNII de Nicolae Mateescu • TEATRUL NAȚIONAL "I.L. CARAGIALE" din BUCUREȘTI • Data reprezentației: 17 aprilie 1999 • Regia și versiunea scenică: Gelu Colceag • Scenografia: Liliana Cenean, Ștefan Caragiu • Muzica: Iosif Herța • Distribuția: Mihai Mereușă (Niță Snae), Silvia Năstase (Melania Chircu), Alexandru Hasnaș (Petre Chircu), Radu Gabriel (Primarul), Marius Florea Vizante/Marius Gălea (Instrucătorul), Marcelo Cobzariu/Marius Rizea (Iancu Ionel), Cristian Crețu/Victor Vurtejanu (Inginerul), Afrodita Androne/Natalia Călin (Genica Turtoi), Mircea Gheorghiu/Ion Ionuț Ciocă (Laurențiu Turtoi), Maria Buză/Maria Teslaru (Maria), Kana Hashimoto (Consiliera japoneză) ș.a.

În ciuda titlului extrem de poetic (și extrem de oriental), **Boabe de rouă...** este o comedie ancorată - cum se zicea pe vremuri - în lumea satului românesc. Sintagma aceasta, care sună acum întrucâtva ironic, reprezenta, până nu demult, o ca-

racterizare foarte favorabilă și nu mă îndoiesc că textul a avut parte de ea în referatele ce i-au însoțit trecerea prin diferite sertare. În acest sens, piesa poate fi socotită, așa cum o prezintă regizorul Gelu Colceag, "o comedie «de sertan»"; altminteri, circulând ea pe la se - cretariatele literare, mă îndoiesc că arăta precum ni se înfățișează în spectacolul de azi: nu cred, mai exact, că avea ca personaj central (sau, mă rog, semi-central) un țăran (Niță Snae) care își cerea înapoi